

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Wiking
 Härad: Upplandinge m.f. Adress: Furåkra = Kråkman.
 Socken: Ålgård m.f. Berättat av: Lantbr: Nils Jansson.
 Uppteckningsår: 1941. Född år 1871 i Ålgård socken.

Ämne: Marknader.

Stn. IV: 6.

Uppteckningen utgör svar på Frågelis-
 ta n:o 6. § 3. i sektion IV: Atlas över
Svenska Folkkultur.

Vol: 1.

Sidor: 1-9.

Kärpil 1. Blad teckningar, n:o 10.

1.)
I gammal tid, vi säga t.ex. 1850, så
var marknader och marknads-
livet i flor hos oss. Inom Blg-
hultssocknen var vår närmaste
marknad "Blghultskulla". Nu-
varande Blghultsby. Marknads-
platsen låg på en slätt i prost-
gårdens ägor och hette och heter
den ännu "Rak-en". Där höllas
marknader 3 gånger varje som-
mar. Den första i april, den an-
dre i början av augusti och den
tredje i medlet av Oktober. —
På marknadsplatsen funnas små,
öppna, timrade bodar, som kal-
lades "Marknadsständer". Se teck-
ning N:o 21. I dessa "stånd" fördes
varor av handlare från skäddarna.

2.)

ACC. N:R. M. 7804:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mest ifrån Växjö. Samliga förde
manufakturvaror i tyger. andra för-
de glas och porstik. Andra åter
hade silver och stålvaror. Lika-
så läder och pular eller grövre
järnvaror. Samliga smides förde
liar händsmedla andra dito
xor och buskaknivar m. m. Till
sammarmarmader förde bänder-
na frukt såsom äpplen, päron,
gula plomman, krusbär och körs-
bär m. m. Ols! Men bänderna
uksälde dessa varor från sina
skjutrar. På hösten sålde dam
och kälrätter, morätter, kälkuvu-
den, lök och rödbetor m. m. För
fanns Västgötaknallar med sina
tyger och "skälknallar" med sina

3)

ACC. NR. M. 7804:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

svarvade skålar och präpat. Där
fanns krukmakare med lergods,
bleckslagare med sina alster och
dita kopparslagare med sina kärter
och gjutare med gjutgods, och
korgmakare och borskvindare med
sina alster. Där fanns bryggare,
som sålde hembygdsöl från stora
kunnor. Där fanns klackjudar, som
sålde "Meicke fra klocke" och lärde
"fyger så sterke, att thet bit varken
kniv eller Tyska kulor på det," om
man gick fra på vad judarna
såde. Där fanns och "Kappetkärning-
ar," som sålde kaffe i sina pärlbo-
dar och litet "Shack i kaffet" i skyn-
undan, sådan pärlbod från sam-
ma plats, se beckning N° 21. K. —

7.)
Man går i bankarna tillbaka
i det förflutna och kan gott
säga, att å de gammaltida
marknadsfärdar alster av
alla slag till sale. I samliga
hållbarhet såldes hemkakade
karameller i myckenhet. Våra
flickor vara förkjupta i söta-
ker och på marknaden hade
flickorna rätt att "Bedja vit-
ken pojke som helst om mark-
nads-gåvor. Sådan var se-
den den tiden. Pojkarna bru-
kade skämba och säga, "Vi ska
gå till marknaden & köpa
oss en römpelås kviga för
karameller". Men bästarna blevo
inför svarat skyldiga. När

5.)

ACC. N:R. M. 7804:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man frågade en flicka veri-
från han fått så många ka-
rameller, så svarade han "Som
har jag fått av de romplösa
tjurlarna" (Pojkarna.) — Ols! Veri-
från såväl Köpare, som Säl-
jare vora kan ej exakt sägas
de vora båda från såväl Skog,
som Landet, en stor, brokig,
samling. Det köptes och såldes
pratades, köps och slags. Värst
vora "fäffarna" som färdades
till marknad från marknad
i sina rula fordon och utmag-
ra hästar, som fylldes godkrag-
na bänder och lurade på den
sina rula hästar, och bänderna
bytte hästar med dem och blevo

6.)

ACC. NR. M. 7804:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

alltid mer eller mindre bedrag-
na. — Set mästa, som saluför-
des å marknader var hornbo-
skap och även hästar. Till stor-
marknader kunde vi köra 4-5
mil med oxar p. ex. till Sammar-
marknaden = (Stormarknad, som or-
rade i 2. dagar.) i Sädessjö socken
i Kramobergs-län. Feta, stora,
oxar voro synnerligen efterfrä-
gade. Ty till denna marknad
reste danska köpmän, som till-
handlade sig blott stora, feta ox-
ar, många par, som sedan över-
fördes till Sammark. Vi gamling-
ar, som för 50. år sedan besökte
"Sädessjö" Stormarknad, vi veta
väl om det gammaltida mark-

78)
nadslivet. En likadant stor-
marknad, som vi besökte, med
feta orar var Rockeby i Rys-
bysacken, Kalmar-län. Andra
marknader voro av oss besökta
såsom Värberum i Västman-
sacken, Kalmar-län. Även Tilköl
i Hellebergsacken, Brandbergs-län
besöktes av oss. På vintern vid
"St. Sigfrid" besöktes Wäxjö vinter-
marknad av åtskilliga bönder
från våra orter. Vi sålde där räu-
mård och utterskinn, samt korar
och fågel, som betaltes Bra. Sam-
liga av våra bönder hemkåpte
därifrån "Skånevagnar" och äk-
käkar, som voro tillverkade i
Skåne, och hade gått namn om sig

8.)

ACC. NR. M. 7804:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man körde orar bort till bemä-
da stormarknader, så måste man
färdas redan på morgonen da-
gen förut. Efteråt något senare på
dagen komma "borden" och haus
mora i åkvagn. som bak till var
lastad med 3-4 stora säckar hä,
som man fastbundit med rep.
Man hade även mat och bränn-
vin i vagnslådan för ett par da-
gar bortavara. Det gällde att bli-
va bjunden av bekanter, men man
måtte och bjuda igen. När vi reste
till Sadesjö så övernattade vi någ-
ra fiskmar å Lenhanda Gäst-
gärdgård i Lenhanda socken.
Men när vi färdades till Rock-
neby, så övernattade vi på sam-

9)

ACC. N:R. M. 7804:9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ma rätt å "Kyrkslätt" i Skypocken
Kalmars-län. Sen, som ej rätt färd
till en gammaltida stormarknad
kan ej tillfylla förstå vilken stor
makta en människas och djur,
som synas komma från alla
vägar, då man närmar sig mark-
nadsplattan, där är stundom
ett stöj och ett larm, så man knap-
past hör sin egen röst. — Sen
tiden då hemtända marknader
stodo i rikt flod är för längesen
förbi. Visserligen förekomma ännu
åtskilliga marknader, men intet
närmelsevis som i gammaltida.
Andra handelsplatser vi ofta be-
sökte vara Kalmars stad och Nybra,
(Sävarande köping) samt Mänskerås
köping.

ACC. N:R.

M. 7804:10.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge, m. f.

Socken: Ålgö, m. f.

Uppteckningsår: 1941.

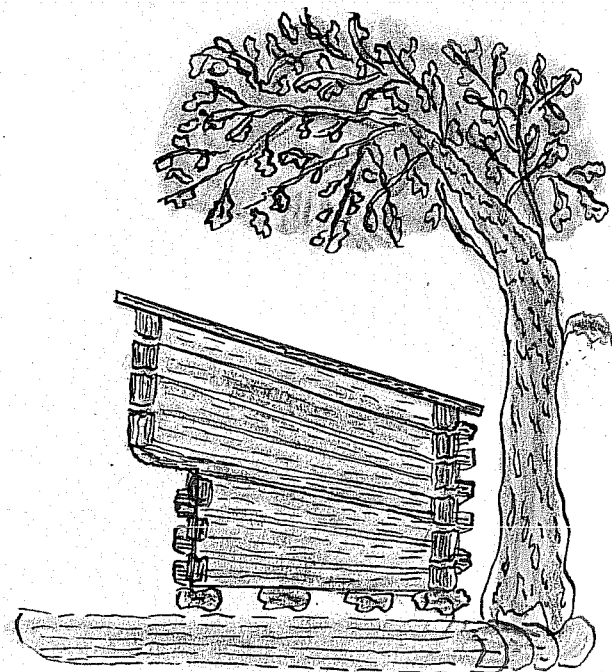
Upptecknat av: Carl Wikberg

Adress: Furåkra, "Kråksnåla."

Berättat av: Lantbr. Nils Jansson

Född år 1811 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

N° 21. f. Gamml. f.d. mark-
nadsbod från platsen "Rak-
in" i Ålgö socken.
Gamml. minnesteckning.

N° 21. k. Tjälbod med
"kaffe = käring."

Skriv endast på denna sida!